

Stanowisko Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska:
w sprawie określenia właściwego organu do wydania zezwoleń na wwóz z zagranicy
i wywóz poza granice Rzeczypospolitej Polskiej okazów gatunków roślin, zwierząt
i grzybów objętych ochroną częściową

Zgodnie z art. 56 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.) dalej: „ustawa”, kwestię właściwości organu do wydania zezwolenia na odstępstwo od zakazu wwożenia z zagranicy i wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków należy rozpatrywać odrębnie dla gatunków:

- objętych ochroną ścisłą – organem właściwym jest zawsze Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, dalej: „GDOŚ” (art. 56 ust. 1 pkt 1 ustawy),
- objętych ochroną częściową – na obszarze swojego działania organem właściwym jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, dalej: „RDOŚ” (art. 56 ust. 2 pkt 1 ustawy), a w sytuacji, gdy m.in. zezwolenie dotyczy obszaru wykraczającego poza granice jednego województwa organem właściwym jest GDOŚ (art. 56 ust. 1 pkt 2 ustawy).

Ustawodawca dopuszcza możliwość wydania przez RDOŚ zezwolenia na odstępstwo od wszystkich zakazów wymienionych w art. 51 ust. 1 oraz art. 52 ust. 1 ustawy w stosunku do gatunków objętych ochroną częściową, a więc również od zakazu wwożenia z zagranicy i wywożenia poza granicę państwa ich okazów (art. 51 ust. 1 pkt 6 oraz art. 52 ust. 1 pkt 10). W świetle ww. zapisów ustawy, za błędny należy uznać pogląd, że czynności związane z obrotem okazami gatunków chronionych pomiędzy dwoma państwami z racji międzynarodowego charakteru wykraczają poza kompetencje RDOŚ. Oznaczałoby to bowiem, że RDOŚ w żadnej sytuacji nie miałaby prawa wydania zezwolenia na odstępstwo od zakazu określonego w art. 51 ust. 1 pkt 6 oraz art. 52 ust. 1 pkt 10 ustawy, a takie rozumienie przeczy literalnemu brzmieniu przepisów.

Pozostaje zatem kwestia interpretacji pojęcia „obszar działania RDOŚ”, czyli obszar jednego województwa, lub pojęcia przeciwnego „obszar wykraczający poza granice jednego województwa”. W ocenie tutejszego organu należy przyjąć, że zezwolenie w przedmiotowej sytuacji wydaje regionalny dyrektor ochrony środowiska, właściwy ze względu na docelowe miejsce przemieszczenia tych okazów. Za takim rozumieniem przemawia literalne brzmienie ww. przepisów – „wwożenie” dotyczy miejsca, które jest miejscem docelowym i nie ma przy tym znaczenia fakt, że okazy są „przewożone” przez inne województwa, gdyż nie są tam „wwożone”. Należy również wziąć pod uwagę fakt, że organ, który wydał zezwolenie dokonuje następnie

kontroli spełnienia zawartych w nim warunków. W związku z powyższym, gdy okazy gatunku objętego ochroną częściową znajdują się na terenie tylko jednego województwa, nieracjonalnym byłoby wydawanie zezwoleń, a następnie przeprowadzanie przez GDOŚ kontroli spełnienia warunków określonych w tych zezwoleniach.

W stosunku do gatunków objętych ochroną częściową, GDOŚ może natomiast rozpatrywać wnioski dot. wwozu okazów tych gatunków, gdy docelowe miejsca ich wwozu będą na obszarze więcej niż jednego województwa lub wnioski dot. wywozu okazów, gdy przetrzymywane są w więcej niż jednym województwie.